

El recobriment dels embotits: una causa poc coneguda de pneumonitis per hipersensibilitat

10/2011 - **Medicina i Salut.** La pneumonitis per hipersensibilitat (PH) comprèn un grup de malalties pulmonars produïdes per la inhalació de certes substàncies, principalment orgàniques, que, en individus susceptibles, poden desencadenar una reacció inflamatòria a nivell dels alvèols, els bronquïols i l'interstici pulmonar. Investigadors del Departament de Medicina de la UAB han tret a la llum els casos de PH causada per la inhalació continuada de pols del recobriment dels embotits per part dels xarcuters, en el seu lloc de treball. Durant la seva elaboració, els embotits són submergits en un bany que conté fongs per millorar-ne el gust. Al final del procés, el recobriment de fongs del producte és eliminat mitjançant una raspallada que genera la pols en qüestió.

Procés d'eliminació del recobriment de fongs dels embotits mitjançant un raspallat.

El terme pneumonitis per hipersensibilitat (PH) comprèn un grup de malalties pulmonars produïdes per la inhalació de certes substàncies, principalment orgàniques, que, en individus susceptibles, poden desencadenar una reacció inflamatòria a nivell dels alvèols, els bronquïols i l'interstici pulmonar. La presentació clínica és heterogènia i, per tant, la PH pot presentar-se com una malaltia aguda, subaguda o crònica, depenent, entre altres factors, de la intensitat i freqüència d'exposició. Els pacients amb PH aguda o subaguda solen respondre al tractament, mentre que en aquells amb malalties cròniques en el moment del diagnòstic el progrés de la malaltia porta a la destrucció pulmonar irreversible amb canvis fibròtics o enfisematosos. Moltes substàncies poden ser l'origen de la PH. La descripció de noves exposicions causals augmentaria la possibilitat d'arribar a un diagnòstic precoç d'aquestes malalties.

Recentment, el grup Grup d'Investigació de Malalties Respiratòries d'Origen Ocupacional/Ambiental liderat per Ferran Morell ha publicat cinc casos de PH causada per la inhalació, en el seu lloc de treball, de pols del recobriment dels embotits. A Espanya, els treballadors de la indústria de fabricació d'embotits es coneixen com "chazineros" (xarcuters), el nom que proposem per a aquesta malaltia. Per millorar el gust dels embotits, aquests són submergits en un bany que conté fongs, i després es deixen fermentar i assecat de 3 a 4 mesos en sales amb temperatura controlada. Al final del procés, el recobriment de fongs del producte és eliminat mitjançant una raspallada com veiem a la figura. Tots els pacients descrits estaven treballant activament en la indústria alimentària de producció d'embotits. En tres d'ells, l'exposició va ser massiva i van presentar una forma aguda de la malaltia, ja que el seu treball consistia en la neteja dels fongs que cobrien el producte. Els pacients quart i cinquè, que van experimentar una evolució de la malaltia subaguda, treballaven com a secretària i supervisora de les respectives empreses implicades. En aquests casos, la inhalació dels antígens no va ser tan massiva com en els altres pacients.

En conclusió, en aquest estudi es descriu una causa poc coneguda de PH. Els metges han de ser conscients d'aquesta associació, perquè en molts països com el nostre, l'elaboració d'embotits és una indústria molt estesa. Encara que *Penicillium* frequentans sembla ser un dels principals fongs involucrats en aquesta causa de PH, no es pot descartar un origen multifactorial, amb altres fongs implicats com l'*Aspergillus fumigatus*, el *Mucor mucedo*, o el *Rhizopus nigricans*.

Xavier Muñoz, Mª Jesús Cruz, Ferran Morell.

Departament de Medicina

"Chacinero's lung - hypersensitivity pneumonitis due to dry sausage dust". Morell F, Cruz MJ, Gómez FP, Rodríguez-Jerez F, Xaubet A, Muñoz X. Scand J Work Environ Health. 2011 Jul; 37(4):349-56.